

Nederlanders wilden niets weten van de Holocaust

en dus wisten zij het gemakshalve maar niet, dan hoefden ze zich niet bezwaard te voelen.

Ernst Verduin

Commentaar van Ernst Verduin naar aanleiding van het artikel in NRC-Handelsblad, gepubliceerd op 11 mei 2013, over het boek van Bart van der Boom: Wij wisten niets van hun lot.

Gewone Nederlanders en de Holocaust en het interview met deze auteur op 12 juli in de boekenbijlage van hetzelfde dagblad.

Hoe durft Bart van der Boom te beweren, dat de Nederlanders niets wisten van de vernietiging van de Joden tijdens de Tweede wereldoorlog. Naar mijn mening is het nog veel erger: de Nederlanders wilden het voor een groot deel absoluut niet weten.

Van der Boom noemt zich historicus, maar zijn onderzoek beperkt zich volledig tot een door hem zelf gemaakte selectie van tijdens de Duitse bezetting door Nederlandse burgers geschreven dagboeken, waarin niets over de moorden staat geschreven. Ik ben van mening, dat zelfs als er niets in deze dagboeken over geschreven staat, dat nog niet wil zeggen dat de mensen het niet wisten. De dagboekschrijvers zorgden er natuurlijk voor dat, als hun dagboek in verkeerde handen zou vallen, de lezer ervan wel heel goed moest lezen om te zien dat er illegaal naar de Engelse radio werd geluisterd of illegale kranten werden gelezen.

Zo wilden gevangenen in Vught niet geloven, dat het zo slecht was in de concentratiekampen, ook al was er in mijn vaders barak door een SS-er – misschien was het Ettlinger – heel nauwkeurig over de selectie en de gaskamers verteld. Had ik dat niet zo precies geweten, dan was ik waarschijnlijk ook door de schoorsteen Birkenau uitgegaan en niet door de poort. In Vught had ik de bij de SS-ers en gevangenen gebruikte uitdrukking 'Durchs Tor hinein und durchs Kamin hinaus' vaak genoeg gehoord.

Bovendien: 'Ernst, die in Vught nog zo ziek was geweest, leefde toch nog?' Want mijn verplicht geschreven briefkaart uit Monowitz was 'duidelijk'. Ja, duidelijk voor de goede lezer! De inhoud ervan was (op illegale wijze) doorgegeven aan mijn moeder, die nog in Vught zat. 'Ik had het er zo goed' en mijn neef Bob liet ook nog de groeten doen, die leefde dus ook toen nog.

Maar het dagboek van Anne Frank heeft Van der Boom niet eens gelezen en evenmin dat van David Koker. Anne beschrijft heel duidelijk dat ze over de gaskamers heeft gehoord via de BBC en David schrijft in een gedicht ook dat je 'dan uiteindelijk toch nog als rook door de schoorsteen verdwijnt'.

Toen mijn tante Ruth (Rebecca) Vijevaro in 1942 opgeroepen werd, hebben mijn ouders heel erg tegen haar gefulmineerd. Dat zij niet moest gaan en zeker vermoord zou worden, omdat het geen werkkampen waren maar vernietigingskampen. Zij ging toch, hoewel zij absoluut veilig had kunnen onderduiken bij familie van haar vriend, Jhr. van Humalda van Eijsinga. Want tja, de leugenaars van de Joodsche Raad beweerden dat, als de opgeroepen niet kwamen, de familie opgehaald zou worden. Maar die werden kort daarop toch opgehaald en vermoord, ondanks dat zij zich had gemeld.

Van der Boom verwijt les Vuijsje [n.a.v. zijn boek uit 2006 *Tegen beter weten in. Zelfbedrog en ontkenning in de Nederlandse geschiedschrijving over de jodenvervolgning*], dat hij het zelf niet heeft meegemaakt. Was hij zelf niet ook nog ongeboren toen het allemaal gebeurde?